

Regionala skärgårdsrådet

Datum 2021-09-15

Tid 13:00-15:15

Plats Digitalt

1 Gustav Hemming öppnade mötet och hälsade välkommen

2 Övergripande om trygghetspunkter i skärgården – Patrik Cederlöf, Länsstyrelsen Stockholm

Det behövs trygghetspunkter i skärgården för att bland annat få tillgång till diesel, ladda mobil, vatten, värme, kontakt samt annan service.

Det vore bra med handlingsplaner för trygghetspunkter tillsammans med MSB och kommuner. Det finns medel hos Länsstyrelsen som man kan söka för beredskap.

- Hembygdsgården på Runmarö är ett exempel på en byggnad som skulle passa som trygghetspunkt, där finns vatten, värme, uppkoppling etc. Dock kan det vara problem med mobilmaster och elverk om strömmen skulle försvinna.

3 Aqvify – håll koll på din brunn – Rikard Tidala

Se presentation.

Företaget producerar en sensorteknik som gör att man via en app kan hålla koll på vattentillgången i brunnar för att bland annat kunna reducera förbrukning, undvika saltvatteninträngning, kunna odla vid god vattentillgång etc. Installationen är enkel och tekniken fungerar båda med hjälp av elnätet eller via solceller.

4 Stavsudda grannhjälp – Göran Lagerstöm, SIKO

Se presentation.

Grannhjälp är ett lokalt initiativ som skulle kunna spridas till fler platser i skärgården. Initiativet är viktigt för tryggheten och beredskapen i skärgården. De som ingår i grannhjälp turas om att ansvara för en jourtelefon. Tillsammans håller alla koll på egendom med mera och hjälps åt med att dela resurser såsom elaggregat, pumphar, grävare med mera. Grannhjälp samarbetar med brandvärdnet och polisen. Det är viktigt att kunna återväcka det lokala engagemanget när en ny generation tar vid.

5 **Skärgårdsstiftelsen om omorganisation –** Elisabeth Thand Ringqvist, Anna Waxin

Se presentation.

Skärgårdsstiftelsen har infört ett nytt arbetsätt av driften över sina områden. Syftet med förändringen är främst att säkerställa att man följer lag- och myndighetskrav såsom arbetsmiljökrav, arbetsätt och finansiering.

Exempel på några förändringar som genomförts:

- Arbete i driftsteam inom större geografiska områden
- Normalarbetstid över året (ej årsarbetstid), möjliggör semesteruttag.
- Lokalkontoren är utgångspunkten för driften (Gålö, Boda, Riddersholm). På lokalkontoren tillhandahålls fordon, båtar, maskiner och verktyg av arbetsgivaren. Kompletteras med lokala "hubbar".

Det är viktigt att samverka kommunikativt och tydligt om Skärgårdsstiftelsen uppdrag. Det behövs också olika typer av samverkansformer för att tydliggöra detta och för att verka för en levande skärgård med möjlighet till arbetstillfällen och besöksupplevelser.

6 **Gemensam diskussion om beredskap, trygghet och dricksvattenförsörjning**

Diskussionsfrågor:

Vilka är utmaningarna inom dricksvattenförsörjning i skärgården?
Vilken utvecklingspotential kopplat till beredskap och trygghet finns i skärgården?

Södertälje kommun: Det är olika förutsättningar på ön Mörkö. På Söräng är tillgången på dricksvatten mycket dåligt. I år har det varit särskilt svårt trots att man grävt nya gropar på flera ställen. Ibland får man köpa vatten från Södertälje. Den egna vattenkvaliten är dålig.

För att rena grundvattnet har en membranläggning för rening installerats. Tuna, en angränsande gård har hur mycket vatten som helst. Det finns fler ställen på ön som har gott om vatten. Oaxen bra förspänt med eget vatten som tas från vattenreservoar i gamla kalkbrottet. För att skydda vattentäkten bättre har samfälligheten kontaktat Länsstyrelsen och kommunen.

Norrtälje kommun: Tillgången till grundvatten i skärgården är i regel dålig med stor risk för saltvatteninträngning. Belastningen är ojämn med högt uttag sommartid. Även i skärgården har vattenåtgång ökat kraftigt då levernet blir mer stadsligt, en utveckling vi generellt ser i sommarstugeområden. I Norrtälje finns ett antal öar med kommunalt vatten och avlopp via sjöledning, några kommunala och några privata som dragits från land. Dessa sjöledningar kräver underhåll, tex är det komplicerat att laga läckor, samt höga investeringar. Vattenförsörjningen under sommaren är en utmaning då många av öarna belastas av fler människor. Norrtälje kommun ser bland annat möjligheter med att skapa trygghetspunkter och se över möjligheten med brandbåt på Blidö.

Diskussion:

Lokala lösningar på öar med avsaltningssystem och enskilda avlopp kräver mycket el för avsaltningen samt kompetens för att sköta anläggningarna.

Angående beredskap och trygghet så finns det en kartläggning från 2010 som kommunerna gjort om kärnöarna. Bra om den aktualiseras.

Det konstaterades att det varmare klimatet har en påverkan på grundvattnet genom ökad avdunstning liksom det geologiska landskapet med utdikning, ökad befolkning på vissa håll med mera.

För att lösa vattentillgången på Öland så används renat avloppsvatten till bevattning av jordbruksmark.

Kraftiga regn under "fel" säsong kompenserar inte sommartorkan, därför bör man återställa våtmarker.

Vilken roll spelar RUF:s in för samhällsplaneringen angående våtmarker och framtida klimatförändringar?

Angående trygghet och säkerhet så behövs det bland annat fler små elagregat med tanke på att kunna hålla fibernät med mera igång. Bra att arbeta framåt och metodiskt i dessa frågor.

Delningsekonomi börjar bli intressant med intresse av att dela olika typer av resurser.

En styrkefaktor i skärgården är att man är van vid snabba lösningar och att hjälpa varandra!

7 **Lägesbild från SIKO – Göran Lagerström**

Se presentation.

- SIKO:s höstmöte 23–24 september på Furusund. Tema trygghet och beredskap
- Besöksnäringen har haft en bra sommar, men många stänger redan vid skolstart på grund av personalbrist.
- Fiskeförvaltning har förbättrats med flyttade fiskegränser.

8 **Trafikförvaltningen, sjötrafikfrågor – Hans Hedenfeldt, Andreas Adolfsson**

Se presentation.

Juli hade något lägre resenärvolymer än samma månad förra året. I augusti kan man se en återhämtning.

Förändringar kopplat till godsuppdraget:

- Ornö –TF medverkar inte längre till de transporter utan mottagarna får själva ombesörja leveranser till ön via bilfärjan från Dalarö.
- Utö –TF slutar att använda lastbil för att distribuera gods förutom vid Gruvbryggan där synergi görs vid lossning av fartyg samtidigt som gods levereras till Utö Vårdhus och ICA Utö tar hand om sin egen lastbil.
- Rödlöga–Ressel Rederi använder m/s Yxlan för godstransporter i stället för att anlita underleverantör och vi kör godsbil till Furusund i stället för Östernäs fyra dagar per vecka i stället för två.

Ö-kort

- Waxholmsbolaget implementeras i det nya biljettsystemet under Q1 2023
- Samtliga Ö-kort kommer att bytas ut till det gröna kortet inför och under 2023 (ca 2500 st)
- Det går inte att köpa biljett till Ö-kortet förrän Access-systemet är ersatt.
- Kundtjänsten (Releasy) tar över hanteringen av Ö-korten när WÅAB är fullt integrerat i det nya biljettsystemet

Övrigt

- Det äldre ersättningstonnaget uppfyller inte kraven. Kontrollen bör skärpas.

- Svårt för dem som inte använder SL-appen för båt- och bussförbindelser.

- Varit problem med att Nämndö kommer sist i tidtabellen. Tidtabellen behövs göras om emellanåt.

9 Övrigt

10 Möten år 2022

1 december kl 13-15:15

